

System kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Grybowie (opis)

W Banku Spółdzielczym w Grybowie (Banku) działa system kontroli wewnętrznej (system), którego celami sformułowanymi ogólnie jest zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania, w tym ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu w Banku funkcjonują:

- funkcja kontroli mająca za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje określone stanowiska oraz osoby odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, jak również funkcja ta w części jest wykonywana w ramach zawartej umowy z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A.;
- funkcja oraz Stanowisko do spraw Zgodności, mające za zadania zapewnienie zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz identyfikację, monitorowanie, ocenę i raportowanie ryzyka braku zgodności.

Organizację i zasady funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Banku regulują głównie postanowienia „Regulaminu Kontroli wewnętrznej” oraz „Regulaminu funkcjonowania Stanowiska do spraw Zgodności”.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu w Banku, monitoruje jego skuteczność w oparciu o informacje uzyskane od Zarządu oraz Stanowiska ds. Zgodności, jak również dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli z uwzględnieniem opinii Komitetu Audytu. Oceny są dokonywane w oparciu o ustalone kryteria na podstawie przedłożonych dokumentów i informacji, w zgodności z wewnętrznymi uregulowaniami.

Zarząd Banku odpowiada za prawidłowe funkcjonowanie systemu, w tym funkcji kontroli; do obowiązków Zarządu należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu, a w jego ramach matrycy funkcji kontroli. Zarząd podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu, w tym odpowiednich zasobów, uregulowań wewnętrznych, właściwej współpracy wszystkich osób / pracowników Banku w ramach funkcji kontroli, jak również stosuje właściwe środki naprawcze i dyscyplinujące w przypadkach wykrycia nieprawidłowości. Zarząd - dla celów dokonania oceny przez Radę Nadzorczą -

przedkłada Radzie roczną informację na temat realizacji swoich zadań w obszarze kontroli wewnętrznej.

W kompetencjach Komitetu Audytu w zakresie systemu leży bieżące monitorowanie systemu oraz opiniowanie na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny systemu, w tym funkcji kontroli.

Kontrola wewnętrzna w Banku, w spójności z zarządzaniem ryzykiem bankowym jest zorganizowana na dwóch poziomach o charakterze niezależnym, w sposób następujący:

- poziom pierwszy – stanowiska uczestniczące w działalności operacyjnej Banku, obsługujące bezpośrednio klientów w zakresie kredytów, depozytów oraz rozliczeń, stanowiska księgowe, stanowiska informatyczne, stosujące mechanizmy kontrolne oraz kontroli ryzyka, jak również w ramach obowiązków służbowych realizujące czynności kontrolne (monitorowania poziomego);
- poziom drugi – członkowie Zarządu, stanowiska kierownicze, stanowiska realizujące zadania w obszarze ryzyka bankowego, stosujące mechanizmy kontrolne, jak również w ramach obowiązków służbowych realizujące odpowiednio czynności kontrolne (niezależnego monitorowania pionowego i poziomego).

Kontrola wewnętrzna w formach samokontroli, monitorowania poziomego i pionowego jest sprawowana odpowiednio przez wszystkich pracowników w zakresie wynikającym z pełnionych funkcji, przy czym pracownicy stanowisk kierowniczych pełnią nadzór nad realizacją zadań przez podległych pracowników, wykonują czynności kontrolne obejmujące weryfikację bieżącą oraz testowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach zadań monitorowania.

Bank od początku 2016 roku jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i zgodnie z zawartą umową czynności audytu wewnętrznego w Banku są wykonywane przez Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Warszawie (SSOZ BPS) – jednostki zarządzającej tym Systemem Ochrony. Audyt wewnętrzny realizowany przez SSOZ BPS na mocy przepisów prawa, stanowi trzeci poziom organizacji systemu kontroli wewnętrznej w Banku, jako Uczestnika Systemu Ochrony.

Funkcja kontroli w Banku obejmuje mechanizmy kontrolne oraz kontroli ryzyka, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie wewnętrzne w ramach funkcji kontroli.

Podstawowe mechanizmy kontrolne stosowane w sposób ciągły przez Bank obejmują: uregulowania wewnętrzne (polityki, regulaminy, instrukcje, procedury), podział obowiązków, autoryzację i zatwierdzenia, kontrolę dostępu oraz fizyczną, procedury automatyczne w systemie informatycznym, proces ewidencji operacji w systemach Banku, samokontrolę pracowników, inwentaryzację, weryfikację stanu faktycznego, wskaźniki oraz szkolenia, traktowane jako istotny element poprawy jakości pracy.

Funkcja kontroli jest udokumentowana w formach ewidencjonowania każdej transakcji, opisów struktur, systemów oraz matrycy funkcji kontroli, stanowiącej syntetyczny opis powiązania celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi funkcjonującymi w Banku oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Stosowanie mechanizmów kontrolnych jest dokumentowane zgodnie z postanowieniami Regulaminu Kontroli wewnętrznej odpowiednio w formach: złożenia podpisu, przystawienia stempla bankowego, akceptacji operacji w systemie informatycznym oraz przechowywanie w tym systemie potwierdzenia wykonania weryfikacji, raportów wewnętrznych z testowania oraz generowanych przez system informatyczny.

Sposób realizacji zadań oraz wyniki monitorowania i podjęte działania naprawcze w ramach funkcji kontroli są okresowo raportowane przez pracowników stanowisk kierowniczych oraz Stanowisko ds. Zgodności odpowiednio do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej. Zidentyfikowane przypadki nieprawidłowości znaczących i/lub krytycznych są raportowane natychmiastowo do Zarządu, przy czym nieprawidłowości krytyczne podlegają również natychmiastowemu zgłoszeniu do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Warszawie.

W ramach poziomu drugiego organizacji kontroli wewnętrznej w strukturze Banku jest wyodrębnione, posiadające charakter niezależny Stanowisko ds. Zgodności, bezpośrednio podległe Prezesowi Zarządu. Celem działania Stanowiska jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, zasadami dobrej praktyki bankowej. Podstawowe uregulowania dotyczące niezależności i statusu, praw i obowiązków, sposobu działania Stanowiska zostały określone w „Regulaminie funkcjonowania Stanowiska do spraw Zgodności”, jak również we właściwych regulacjach szczegółowych, dotyczących kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Działanie Stanowiska obejmuje sformułowane w sposób ogólny zadania:

- zapewnienia zgodności poprzez stosowanie własnych mechanizmów kontrolnych w ramach działania Stanowiska,
- monitorowanie pionowe skuteczności (przestrzegania) mechanizmów kontrolnych w zakresie obszaru ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą i/lub testowanie pionowe (czynności kontrolne),
- zadania w zakresie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, to jest identyfikację, pomiar, ocenę, monitorowanie poziomu oraz raportowanie na temat ryzyka.

Sposób realizacji zadań przez Stanowisko podlega okresowemu sprawozdawaniu do Zarządu i Rady Nadzorczej dla celów ocen i decyzyjnych.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, w tym funkcji kontroli w oparciu o sprawozdania otrzymane od Zarządu, dokumenty i informacje, dotyczące wyników: monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych procesów istotnych, monitorowania, realizowanego przez osoby / komórki organizacyjne obydwu poziomów, audytów realizowanych przez SSOZ, badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, oceny Banku w wyniku BION. Kryteriami oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej są następujące elementy:

- ocena realizacji przez Bank celów strategicznych,
- osiągnięcie założeń planu finansowego Banku na dany rok obrotowy,

- ocena zmaterializowania ryzyka reputacji Banku,
- wyniki audytów DA SSOZ BPS,
- wyniki audytów zewnętrznych (badań biegłego rewidenta),
- ilość błędów znaczących i krytycznych zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania,
- ilość skarg zasadnych klientów do UKNF, UOKiK,
- ilość i kwota strat operacyjnych,
- przekroczenie kluczowych limitów obowiązujących oraz ustanowionych przez Bank.

Prezentowany syntetyczny opis systemu kontroli wewnętrznej Banku zostaje udostępniony w związku z wykonaniem obowiązku zawartego w treści rekomendacji 1.11 Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, wydanej Uchwałą Nr 141/2017 KNF z dnia 25.04.2017 roku (Dz. Urz. KNF 2017.7).

Zarząd Banku Spółdzielczego w Grybowie

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W GRYBOWIE**

